

Egy orvoscsalád története a második világháború előtt és után

Szabó Zsuzsanna oh.

Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem

Istoria unei familii de medici înainte și după cel de-al Doilea Război Mondial

Autorul prezintă viața și activitatea medicilor familiei Szabó, respectiv al membrului, care s-a preocupat și de lucrări despre istoria medicinei. Szabó Jenő sr. (1887-1959): diplomă de medic (1911). Cariera: neuro-psihiatru, medic militar, după război neuro-psihiatru (Târnăveni). După ce s-a desființat postul, s-a angajat ca medic de circumscripție la Iernut. Neuro-psihiatru lângă profesorul Miskolczy după 1940. Coautor al volumului intitulat: Îngrijirea sugarilor (1939). Copii: Jenő, György, Zoltán. Szabó Jenő jr. (1915-1975): diplomă de medic (1938). Cariera: medic ginecolog la Pestszerterzsébet, la Cluj-Napoca. La Târgu Secuiesc a înființat o școală de moașe. A fost prizonier în Uniunea Sovietică. După eliberare a lucrat la Sfântu Gheorghe, Târgu Secuiesc și la Covasna, unde a organizat o secție de obstetrică- ginecologie. Aici a lucrat până la sfârșitul vieții. Szabó György (1920-2011): diplomă de Filologie Clasică (1943). A fost prizonier în Uniunea Sovietică. După reîntoarcere a lucrat în licee. A fost profesor la Universitatea Babeș-Bolyai. A publicat 425 de lucrări, relevăm cele de istorie a medicinei. Szabó Zoltán sr. (1924-): diplomă de medic (1950). Asistentul profesorului Putnok. Din motive politice transferat la Sanepid (Târgu Mureș) și arestat pe baza unor acuzații fictive. După eliberare a lucrat ca medic de laborator la Târgu Secuiesc împreună cu soția sa până la data pensionării. Soția a fost exmatriculată doi ani de la Facultatea de Medicină, nefiind de acord cu divorțul de soțul condamnat. Fiul lor, Szabó Zoltán jr. (1956-) a obținut diplomă de medic în 1981. Lucrează la Târgu Secuiesc.

Cuvinte cheie: familia de medici Szabó, biografii.

The Life Of A Physician Family Before And After The Second World War

The author presents the life and activity of the physicians from the Szabó family and their contribution to the history of medicine. Elder Szabó Jenő (1887-1959) graduated medicine in 1911. He worked as a neuropsychiatrist and medical officer between 1914 and 1918, and as a neuropsychiatrist in Dicsőszentmárton. After his position was abolished, he was a district doctor in Radnót. After 1940 he worked as a neuropsychiatrist next to professor Miskolczy. He was co-author of the volume entitled The Nursing of Infants (1939). He had three sons: Jenő, György, Zoltán. Younger Szabó Jenő (1915-1975) graduated medicine in 1938. He worked as a gynecologist at Pestszerterzsébet, Kolozsvár, and then Kézdivásárhely, where he started a maternity nurse school. He was in Russian captivity. After returning, he was placed to Szentgyörgy, Kézdivásárhely, and Kovászna, where he organized an obstetrics and gynecology ward. He worked there until his death. Szabó György (1920-2011) graduated philology in 1943. He was in Russian captivity. After returning he worked as a high school teacher. Later he worked as a professor at the Babeș-Bolyai University. He had 425 publications. We reveal those which are about the history of medicine. Older Szabó Zoltán (1924-) graduated medicine in 1950. He was an assistant-lecturer next to professor Putnok, when on political grounds he was transferred to the Public Sanitation Authority of Marosvásárhely, and then arrested. After his penalty expired, he worked at Kézdivásárhely with his wife as a laboratory physician until his retirement. His wife was excluded for two years from the University of Medicine (she refused to divorce her imprisoned husband). Their child, younger Szabó Zoltán (1956-) graduated dentistry in 1981. He works as a dentist in Kézdivásárhely.

Keywords: Szabó physician family, biographies

Orvostudományi Értesítő, 2011, 84 (2): 119-124

www.orvtudert.ro

“Hogyan bontakoznak ki egyéni emberéletek a leírások és források tömegéből? A kérdés megválaszolásához bizonyára messzebbre kell visszanyúlni a múltba, mint első pillantásra talán hinnénk. Minden emberéletnek van „története” a szónak abban az értelmében, hogy végigéli életét, történnek vele és általa események” [17].

Mindig érdekesnek tartottam azon családtagjaim történeteiket, akik olyan eseményeknek voltak tanúi, amelyeket mi, fiatalok, csak könyvekből és elbeszélésekből ismerhetünk meg. Az első, majd második világháború átélése, az orosz hadifogság, a kommunista diktatúra, a Románia és Magyarország közti határ többszöri változtatása mind olyan élményeket szolgáltatott, amelyek beleégtek az egyén személyiségébe, megnyilvánulásaiába és további sorsába. Sokan átérték mindezeket az eseményeket, és

minden élettörténet egyedi ebben a vonatkozásban, és én igyekszem ezt a jelleget megragadni családtörténetemben. Sajnálatosnak, és ugyanakkor soron kívülnek tartom, hogy egy családból mindhárom fiút elhurcolják: kettő orosz fogságba kerül, a harmadik politikai izgatás vádjával a börtönbe.

Úgy érzem, hogy mivel ilyen változatos korszakok megélői voltak, beszélnem kell azokról az eseményekről, amelyek ma már kordokumentumnak tekinthetők, és amelyek ugyanakkor az erdélyi orvoslás történetének mozzanatai is (1.ábra).

Id. Szabó Jenő (1887-1959)

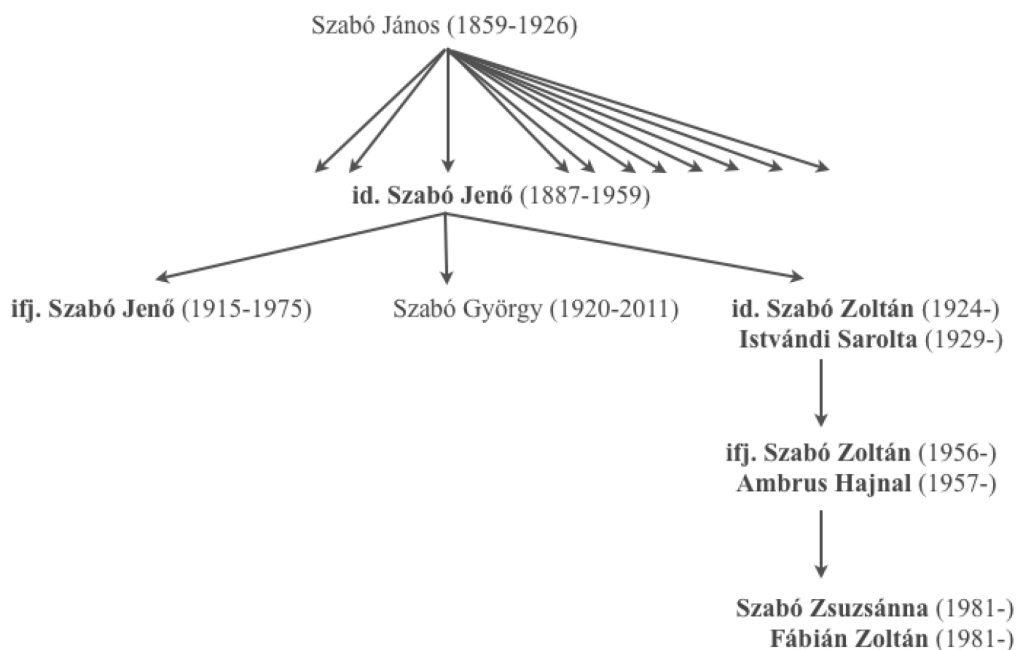
1887-ben született Szegeden egy 14 tagú család harmadik gyermekeként. Apja Szabó János (1859-1926) postahivatalnok, anyja Weber Mária (Carl Maria von Weber rokonsága). Orvosi diplomáját az első világháború előtt

Szabó Zsuzsanna

540143 Marosvásárhely - Târgu Mureș

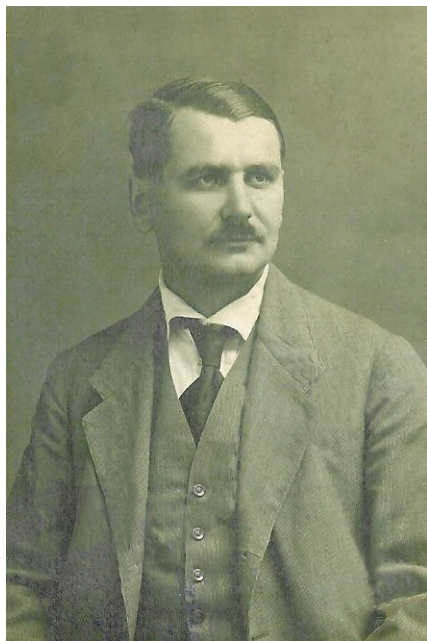
Aleea Cornișă 22/1

e-mail: szabozsuzsanna@gmail.com

1. ábra. A Szabó család leszármazási rendje

szerezte Kolozsváron, 1911-ben. Az egyetemi tanulmányai utolsó két évében a kötelező klinikai gyakorlatot Lechner professzor (1850-1922) mellett töltötte, majd diplomázását követően fiatal orvosként is mint ideggyógyász az említett klinikán dolgozott. Ezt követően a dicsőszentmártoni kórházban dolgozott ideg-elmegyógyászként 1914-ig, az első világháború kitöréséig. Ekkor sorozóorvosként, majd 1918-ig fertőző betegeket szállító vonatparancsnokként dolgozott, sebesülteket szállítván az orosz és olasz front között. A háború után még 1920-ig

2. ábra. Id. Szabó Jenő

Dicsőszentmártonban dolgozott, majd kénytelen volt a megüresedett radnóti körorvos állást elfoglalni, mert az új román közigazgatást kísérő átszervezések keretében az elmeorvosi állását megszüntették. Körzete igen nagy kiterjedésű volt. Mentőszolgálat híján szekérről szekérre ülve járta a hozzátartozó falvakat, miután a székhelyen ellátta a rendelőbe érkező betegeket (2. ábra). 1919 után a közszolgálati alkalmazottaknak fel kellett esküdniük a Román Államra, illetve a magyar közalkalmazottakat román nyelvvizsga letételére kötelezték, sikertelen vizsga esetén elbocsátották őket. Ezt Brassóban nehézségek árán tette le. A nyelvvizsgát frissíteni kellett Bukarestben 1930 k., mivel ezt nem tudta volna sikeresen letenni, nyugdíjazását kérte 1930-ban, de magánorvosként tovább dolgozott a faluban. Radnóton elindítottak egy ún. téli gazdasági iskolát, melynek orvosa lett, emellett régi páciensei szolgáltatásait különböző terményekkel honorálták, így egészítette ki alacsony nyugdíját.

A család 1940-ig élt Radnót községben, amikor a falu román fennhatóság alatt maradt. Ezt követően Marosvásárhelyre költöztek, ahol id. Szabó Jenő ismét ideg-elmegyógyászként dolgozott, emellett iskolaorvosként 1940-1944 közt egészségügyi is oktatott a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnáziumban [6].

A II. világháborúban a front közeledtével a városban kialakult orvoshiány miatt az ideg-elemtályn végzett tevékenysége mellett a városi kórház adminisztrációs ügyeivel is foglalkozott az egészségügyi ellátás biztosítása érdekében. A háborút követően a Szentgyörgy utcai klinikán dolgozott ideg-elmegyógyászként, amíg 1946-ban

megalakult az ideg-elmeosztály az egyetemi telepen. Ezt követően Miskolczi professzor mellett dolgozott az új klinikán újranyugdíjazásáig 1950-ig, így id. Szabó Jenőt kétszer nyugdíjazták a román közigazgatás alatt, előbb 1930-ban, majd 1950-ben.

Bár gyakorló orvosként dolgozott, ismeretterjesztő tevékenységet is végzett. Társ szerzője volt a *Csecsemő gondozása* című kötetnek (1939) [4, 8, 9].

Felesége, Könczei Lenke (1895-1989) háziasszony volt, de a rendelői munkába is besegített férjének. Három gyermekük született: Jenő, György és Zoltán (**3. ábra**), közülük Jenő és Zoltán szintén orvos lett.

ifj. Szabó Jenő (1915-1975)

1915-ben született, Küküllőváron. Középiskolai tanulmányait Marosvásárhelyen végezte a Római Katolikus Fiúgimnáziumban. 1933-ban érettségizett. Tanulmányait a Pécsi Tudományegyetem Orvosi Karán folytatta, ahol 1938 (?) -ban diplomázott. Vakációit otthon töltötte 1938-ig, amikor katonai behívót kapott, melynek nem tett eleget, így katonai szökevénynek nyilvánították, többé nem térhetett haza. Egyetemi tanulmányai során egy vizsgán elégtelen osztályzatot kapott, szülész-nőgyógyászból dr. Scipiades Elemér professzornál (1875-1944). Ez döntő eseménynek bizonyult karrierje szempontjából, ugyanis utólag úgy elsajátította a tananyagot, hogy a professzor meghívta tanársegédnek. A professzor ajánlatát nem fogadta el és Pestszenterzsébeten (1941-ig) vállalt állást egy külvárosi nagyforgalmú szülészeten, egy alkoholizmussal küszködő főorvos egyetlen alorvosaként. Nagy gyakorlatra tett szert, de haza csak 1940 után jöhetett, amikor Észak-Erdélyt Magyarországhoz visszacsatolták. Hazajövetelét követően Kolozsváron dolgozott a Stanca kórházban a Magyar utcában 1943-ig Lőrincz Ernő András (1900-1985) főorvos úr mellett. Szerette a vidám életet, amiben része is volt, mert az opera balettkarának hölgytagjai rendszeres páciensei voltak.

A székelyföldi bábaképzés beindítása keretében, ifj. Szabó Jenő 1943(?) -ban megbízást kapott Lőrincz főorvos úrtól, aki a későbbiekben a Szülészeti és Bábaképző Intézet igazgató főorvosa, hogy válassza ki a megfelelő épületeket Kézdivásárhelyen és irányítsa az átalakításokat. 1944-ben megnősült, felesége Szalay Borbála. Ugyanebben az évben behívták katonának. Katonai szolgálata során hadifogságba esett és három évet orosz fogságban töltött. Az orosz fogságban megfagyott a lába, kórházba vitték. Kihasználta az alkalmat és sebésznek mondta magát, tudta, hogy szülésként nem biztosíthatnak munkalehetőséget neki. Balachnára (Uralon túl, Nizsninovgorod

3. ábra. A három fiú (balról-jobbra: György, Jenő, Zoltán)

környékén) vitték, ahol egy új foglyotábor épült, itt élt ennek telepítésétől szabadulásáig. Balachnán, miután elnyerte az őrszemélyzet bizalmát, megmondta, hogy ő szülész-nőgyógyász, és mivel a városi járóbeteg-rendelőben hiányzott a szakorvos, kérték, hogy hetenként kétszer vállaljon nőgyógyászati szakrendelést. Mint a foglyotábor orvosa, nem kellett részt vennie a foglyok nehéz, fizikailag sokszor emberfeletti erőt és kitartást igénylő munkájában. Előfordult, hogy egyik másik fogoly erejének fogytán, kérte, tegyen valamit, mert ellenkező esetben belehal az itteni életkörülményekbe. Ilyenkor rendszerint valamilyen hashajtót írt fel, aminek eredményeként tifusz-gyánúval a kórterembe fektette, kivizsgálásra. Miután felépült, megjelent a másik, majd a harmadik. Így pihentek váltásban a foglyok.

Jó ellátásban részesült Oroszországban, ahol szakmája miatt megbecsülték, szemben György testvérével, aki viszont csak egy évet töltött orosz fogságban, de a lehető legrosszabb körülmények között: hidegben, szegényes öltözkében, fűtetlen fabarakkokban, amelyek zsúfolásig telve voltak; a szegényes körülmények, éhezés miatt járványok harapóztak el. A megfagyott földbe a halottakat sokszor nem lehetett eltemetni. Ebben a szibériai haláltáborban töltötte az egy év túlnyomó többségét, amíg egy bizottság úgy döntött, hogy lévén értelmiségi, legyengült állapota miatt hazaküldik. A foglyotáborral kapcsolatos élményeit a „Kolozsvári deportáltak az Uralban” című könyvében részletezi [11].

Ifj. Szabó Jenő 1948-ban, hazatérését követően egy ideig Sepsiszentgyörgyön kapott állást, majd újra Kézdivásárhelyre helyezték, ahonnan Kovásznára küldték, megszervezni egy szülész-nőgyógyászati osztályt. Élve a helyi adottságokkal a mofetták hatását vizsgálta, előbb a visszerekre, majd a sterilításra. Hipotézise a pontosan koordinált alternatív mofetta és hormonkezelésre vonatkozott azon nők esetében, akiknél a sterilitást nem anatómiai elváltozás okozta. Ezen kezeléskombináció segítségével sok asszonynak biztosított lehetőséget a meg-

termékenyülésre. A témával kapcsolatban megjelent vele egy interjú is az 1974-es Hét Riport rovatában [5]. Több tudományos dolgozatot is közölt, amelyek megjelenési helyét és idejét még nem sikerült megtalálnom.

Egy fia született, Álmos, 1945-ben. Ifj. Szabó Jenő 1975-ben húnyt el, nyugdíjazása előtt egy fulmináns meningoencephalitisben.

Szabó György (1920-2011)

1920-ban született, Dicsőszentmártonban. Elemi iskolát Radnóton végzett, a középiskolát Marosvásárhelyen kezdte a Római Katolikus Gimnáziumban, majd amikor ott megszűnt a felső tagozat (Angelescu törvény), a Református Kollégiumban folytatta, és ott is fejezte be. 1939-ben érettségizett.

1939 őszén beiratkozott a kolozsvári I. Ferdinánd Király Tudományegyetem latin-görög-magyar szakára. A második bécsi döntés után tanulmányait a Ferencz József Tudományegyetemen folytatta, a magyar szakot elhagyta, mivel már nem volt kötelező a harmadik szak. Tanári oklevelet 1943-ban szerzett.

Szorgalmára felfigyelt Roska Márton (1880-1961) régészprofesszor és több más fiatallal együtt maga mellé vette. Doktori disszertációjához is témát adott: A mezolitikum hazánkban, melyet 1944-ben megvéd és doktori címet szerzett. Ezt a címet a hatóságok a későbbiekben nem ismerték el, mondván, a régészet történelmi tudományág, ő pedig világirodalmat ad elő. Ekkor másodszor is doktori címet szerzett (1972) - tézisének címe: Iaszon és Medeia [15,16].

1944 október 14.-én a bevonuló szovjet katonák elhurcolták munkahelyéről három társával együtt. Négyük közül egyedül tért vissza 1945 őszén. A fogsággal kapcsolatos élményeit megírta, mint fennebb említettem, a Kolozsvári deportáltak az Uralban című önéletrajzi könyvében [11]. Gyenge egészségi állapota miatt ott kellett hagynia munkahelyét, és Marosvásárhelyen vállalt tanári állást a Római Katolikus Gimnáziumban, ahol 1945-1947 között tanított [6]. Később Gyulafehérváron jutott álláshoz, ahová Márton Áron (1896-1980) püspök úr helyezte át. Itt egy tanévet tanított, 1947-1948 között. 1948 augusztusában a gyulafehérvári tanfelügyelőség táviratban visszahívta Marosvásárhelyről, ahol szabadságát töltötte, hogy államosítsa a Majláth Főgimnáziumot, mint párttag. A püspök úr tanácsát kérte, majd eleget tett az utasításnak. Feleségével, Gálffy Máriával szintén Gyulafehérváron ismerkedett meg.

Közben (1948) beadott egy kérést a Bolyai Tudományegyetemre tanársegédi állásra, de ehelyett

kinevezték professzornak, mivel kevés volt a szakember, és főként kevés volt, akinek megvolt a doktori címe is. Ő azonban ezt a rá jellemző szerénységgel visszautasította. Közel egy negyed százados kemény munkával érte el a legmagasabb didaktikai fokozatot [1]. Kezdetben latin nyelvet és irodalmat adott elő, később világirodalmat. Összesen 425 munkája jelent meg: könyvek, népszerűsítő cikkek, tudományos közlemények, irodalmi jellegű munkák, fordítások. Munkáit közölték romániai és magyarországi könyvkiadók egyaránt. Mitológiával és műfordítással (ógörög és latin) foglalkozott, az Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár munkatársa volt (L betűtől T betű közéig). Sokat foglalkozott az ókor népszerűsítésével.

Sokáig dékánhelyettesként (1956-1966 között) dolgozott a Bolyai, majd a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen. 1959-től a világirodalom tanszéket vezette. Nyugdíjba (1982) vonulásáig a világirodalom professzora volt.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület alapító-, majd 2000-től tiszteleti tagja [15,16]. Az EME megalakulásának 150. évfordulója alkalmából gróf Mikó Imre emlékérmét kapott a tudományos tevékenységéért az Erdélyi Múzeum Egyesület keretén belül. 2000-től a Magyar Tudományos Akadémia Külső Köztisztületének tagja. Számos, az orvostörténelem számára hasznos és értékes művet elsőként fordított le latin nyelvből. Így például a teljes magyar nyelvterületen elsőként ültette át egész terjedelmében a „Salerno iskolai orvosi tanácsai” című latin nyelvű szöveget [10]. Több orvosi vonatkozású tudományos közleménye jelent meg az Orvosi Szemlében, illetve a Revista Medicală-ban [12,13,14].

Id. Szabó Zoltán (1924-)

Született 1924-ben, Radnót községben, az akkori Kisküküllő megyében, ahol szüleivel és két nagyobb fiútestvérével élt. Iskoláját szülőfalujában kezdte, ahol egy tanító 7 osztályt tanított egyidőben.

Középiskolai tanulmányait a marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnáziumban végezte, 1943-ban érettségizett [6]. Középiskolásként a Nagy István válogatott kórusának tagja 1933-1940 között. Kora gyermekkorában kapcsolatba került a cserkészmozgalommal, amely vezetésében dolgozott, annak megszűntetéséig. Ez volt az alapja annak a koncepciók pereknél, amelyet később ellene és a többi cserkészvezető ellen indítottak. A cserkészmozgalommal való leszámolás 1938-ban kezdődött és 1945 után véglegesen beszüntették, és a rezsim érdekeinek megfelelő új ifjúsági szervezeteket hoztak létre. „Úgy tűnt, hogy a II. világháború befejezése Kelet-Európa számára egyben a cserkészlet végnapjait is jelenti. A megszilárduló totali-

tárius rendszer mindenütt leszámolt a cserkészettel. A cserkészlet kelet-európai története azonban nem zárult le a mozgalom betiltásával. Az ideológiai felügyelők által veszélyesnek minősített hajdani mozgalom vezetői, tagjai fekete listákra kerültek, másutt is, nálunk is cserkészvezetők tízei és százai járták meg a börtönöket, munkatáborokat, kényszerszolgálat-telepeket. Hazai cserkészvezetőink közül legelőbb Puskás Lajosra került sor, őt 1947-ben tartóztatták le. Utána Dobri János következett, akit három fiatal marosvásárhelyi egykori cserkészvezetővel, Bustya Endrével, Szabó Zoltánnal és Nagy Sándor Zoltánnal egyidőben tartóztattak le 1948-ban, majd ítélték el 1951 december 7.-én 10 hónaptól egy évig terjedő börtönre, de mivel ezt a legfelsőbb ügyész igen enyhe ítéletnek tartotta, törvényességi óvást nyújtott be, súlyosbítást követelve” [18].

1943-ban beiratkozott a kolozsvári Ferencz József Tudományegyetem Orvosi Karára. 1944 szeptemberében az orosz hadsereg előretörése miatt kiadott kiürítési parancsot a tanári kar nem teljesítette, viszont lehetőséget biztosított a hallgatók számára, hogy saját belátásuk szerint halasszák a tanévet. Így 1945 őszétől egy év kihagyással tanulmányait az idő közben Marosvásárhelyre költözött Orvosi Karon folytatta, majd ugyanott 1950-ben diplomázott. Éveken keresztül az egyetemi kórus vezetője volt [2].

Szakmai tevékenységét a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet Bakteriológiai Tanszékén kezdte, mint gyakornok (1950-1951), ahol már egyetemi éve alatt (1949-1950) díjtalan gyakornokként dolgozott [2]. Gyakornokként foglalkozott a tifusz elleni védőoltás hatékonyságát vizsgálva, először önkísérletben, majd önkéntes jelentkezőkön, akik a orvosok sorából kerültek ki. Később, bővülő körben egy egész évfolyamon elvégezték hatékonyságvizsgálatát, megfelelő szerológiai kontroll mellett. A kísérlet során irányító tanára és főnöke dr. Putnok Gyula (1901-1985) professzor volt. A vakcina állandó gyártása elmaradt, illetve kiterjesztése Di-Per-Te védőoltássá ugyanazzal a módszerrel (csapadékos oltás), mert az egyetemről politikai helyzete miatt 1951-ben áthelyezték a marosvásárhelyi Közegészségügyi Hatóság bakteriológiai laboratóriumába, majd nemsokára a dicsőszentmártoni Közegészségügyi Hatóság bakteriológiai laboratóriumába küldték. Dicsőszentmártonban letartóztatásáig dolgozott, amely ugyanabban az évben történt. Letartóztatását követően a marosvásárhelyi Securitate székhelyére szállították. A család hetekig nem tudott róla semmit, bár azokban az időkben sejteni lehetett, hogy ha valaki eltűnt hova került. Hónapokig tartó kihallgatások után, Kolozsvárra szállították fegyveres kísérettel, megbilincselve. Elvitték a kolozsvári hadbíróság börtönébe, ahol tárgyalást tűztek ki és egy év börtön-

büntetésre ítélték politikai izgatás miatt. A vádak főként a cserkészvezetői funkcióra vonatkoztak. Egy év múlva a büntetése letelte napján kiengedték (1952 áprilisában). Ezt követően Kézdivásárhelyen kapott állást, mint kórházi laboratóriumi orvos. Csak 1952 karácsonyáig végezhetette munkáját, mivel az országos főügyész perújrafelvételt rendelt el újabb bizonyítékok előkerülése ürügyén. Ennek okán ismét elítélték 1953 januárjában.

1953-ban Bukarestbe szállították a belügyminisztériumba, majd kihallgatása után a zsilavai börtönbe, az ún. Redutba. Összesen 14 tárgyaláson vett részt, aminek eredményeként újabb 1 év letöltendő börtönbüntetésre ítélték, amelynek során egyik börtönből a másikba vitték, összesen hét börtönbe. 1954. január 23.-án szabadult. Ezt követően ismét régi munkahelyén dolgozott.

1959-ben, Bukarestben, a Cantacuzino Intézetben szakvizsgázott. Évek óta vezette a közegészségügyi laboratóriumot, amikor a kórház vezetősége megbízta a klinikai laboratórium irányításával is, amelyet 1984-ben, 60. életéve betöltése alkalmával átadott dr. Kádár Imrének. Attól kezdve, 1988 áprilisáig, nyugdíjba vonulásáig mint bakteriológus végezte munkáját.

1951-ben feleségül vette Istvándi Saroltát (1929-), akit ötödik évesen kizártak az orvosi egyetemről, mert nem volt hajlandó elválni bebörtönzött férjétől. Mivel az egyetem mindennemű tanulmányi iratait visszatartotta, kezdetben mosónőként dolgozott a kézdivásárhelyi Bábaképző Intézetben. Egy, a kórház irattárában talált átiratnak köszönhetően, mely igazolta, hogy mint negyed évet végzett orvostanhallgatót az egyetem a kézdivásárhelyi kórházhoz osztja be nyári gyakorlatra, lehetősége nyílt, hogy elfoglalja az üresedett nővéri állást a TBC osztályon. Egy fél év múlva találkozott egyik volt évfolyamtársával, aki TBC-s édesanyját látogatta, tőle megtudta, hogy az exmatrikulált hallgatók helyzetét felülvizsgálják.

Két év szankció után az 1954-es tanévben folytathatta egyetemi tanulmányait, amelyet 1956-ban fejezett be [2]. Négy évig üzemorvosként dolgozott Kézdivásárhelyen. Szekundári vizsgát (1960-ban), majd szakvizsgát tett mikro- és inframikrobiológiából 1963-ban a Cantacuzino Intézetben. Ettől kezdve nyugdíjazásáig a kézdivásárhelyi Közegészségügyi Hatóság bakteriológusaként dolgozott.

Magánygyűjteményéből orvosi könyveinek jelentősebb részét az EME Orvosi Szakosztály Könyvtárának adományozta [7].

Egy gyerekük született, 1956-ban, ifj. Szabó Zoltán.

Id. Szabó Zoltán és Istvándi Sarolta tudományos munkássága:

- csapadékos tifusz elleni oltóanyag készítése és klinikai fázisoknak történő alávetése - állatkísérlet, emberkísérlet, önkísérlet, önkéntes jelentkezőkön. Sajnos, amikor

az eredmények közlésre kerültek, Szabó Zoltán kimaradt a szerzők sorából politikai megbélyegzettsége folytán, különben a cikkek nem jelenhettek volna meg [3];

- Di-Per-Te oltóanyag készítése csapadékos módszerrel. Ezen kutatás félbeszakadt a kialakult helyzet miatt;
- oxiuris tömegszűrés NIH (National Institute of Hygiene) módszerrel;
- antibiogram porteszt készítése és alkalmazása;
- feleségével, Istvándi Saroltával bevezették az Ida Bengston módszert;
- diftéria és tetanus antitoxin titrálást végeztek a beoltott személyeken;
- γ -globulinok kimutatása elektroforézis módszerével.

Ifj. Szabó Zoltán (1956-)

Született: Kézdivásárhelyen, 1956-ban. Iskoláit Kézdivásárhelyen végezte, 1975-ben érettségizett. Egy év kötelező katonai szolgálat után, az előző évi felvételi eredménye alapján felvételt nyert a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet Fogorvostudományi Karára. Mivel édesapja politikai elítélt volt, helyzetének javítása érdekében felvételét kérte az Ifjúság Szövetségbe és mindvégig vigyázott, hogy megfelelő politikai magatartást tanúsítson. Egyetemi évei alatt feleségül vette Ambrus Hajnal-Angéla (1957-) évfolyamtársnőjét, majd 1981-ben mindketten fogorvosi diplomát szereztek. Az egyetem elvégzését követően Kézdivásárhelyre kerültek, és mind a mai napig ott dolgoznak fogorvosként. Egy lányuk született 1981-ben, Szabó Zsuzsanna, aki jelenleg férjével, Fábíán Zoltánnal fogorvostanhallgató.

Irodalom

1. Antal A. - Szabó György tiszteleti taggá választása, Erdélyi Múzeum, 2002, 64 (1-2): 138.
2. Barabás B., Péter M., Péter H.M. (szerk.): A marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzés 50 éve, Teleki László Alapítvány, Budapest, 1995, 73, 256-257, 369, 376.
3. Feszt Gy. (szerk.): Fejezetek az erdélyi magyar orvostudomány történetéből: kutatások 1945-1990 között, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2010, 111, 122, 136.
4. Nagy Á., Csiky J., Küttel L. et al. - A csecsemő gondozása, Falu Füzetek 3., Kiadja az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség, Kolozsvár, 1939
5. Papp J.: Doktor úr gyermeket szeretnék, A Hét, 1974 okt., 11, 5 (41):3.
6. Páll G., Péter M. (szerk.): A marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnázium Emlékkönyve 1702-2002, Lyra Kiadó, Marosvásárhely, 2002, 24, 25, 30.
7. Péter M., Péter H.M. - Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztályának százéves tevékenysége 1906-2006, Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadása, Kolozsvár, 2006, 188.
8. Péter M. - Népegészségügyi irodalom, In: Romániai Magyar Irodalmi Lexikon, IV., N-R, EME Kolozsvár, Kriterion, Bukarest - Kolozsvár, 2002, 162-163.
9. Péter M. - A romániai magyar nyelvű orvosi ismeretterjesztő irodalom az első világháború végétől napjainkig, In: Tankó A., Péter M. (szerk.): Genersich Antal Emlékkönyv születésének 150. évfordulója alkalmából, Genersich Alapítvány, Budapest, EME, Marosvásárhely, 1994, 119-123.
10. Szabó Gy. - A Salernoi orvosi iskola tanácsai, Erdélyi Múzeum, 1996, 58, 1-2: 146-160.
11. Szabó Gy. - Kolozsvári deportáltak az Uralban, Komp-Press Korunk Baráti Társaság, Kolozsvár, 1994.
12. Szabó Gy., Spielmann J. - Johannes Sommer és az orvostudomány, Orvosi Szemle, 1970, 2: 228.
13. Szabó Gy., Spielmann J. - Orvosi vonatkozások Hunyadi Ferenc Költményeiben, Orvosi Szemle, 1966 (XII. évf.), 2 (ápr.-jún.): 207.
14. Spielman J., Szabó Gy. - Adalékok az 1831-es első hazai kolerajárvány történetéhez, I., Moldova, Revista Medicala, 1981, 27 (1): 86-90.
15. ***Szabó György. In: Romániai Magyar Irodalmi Lexikon, V/1, S-Sz, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest-Kolozsvár, 2010, 281-282.
16. ***Szabó György. In: Erdélyi Magyar Ki Kicsoda, RMDSZ és a BMC Kiadó, Nagyvárad, 2010, p. 610.
17. ***Az életutak megismerésének forrásai, <http://mek.niif.hu/02100/02152/html/08/370.html>.
18. ***<http://www.sajti.com/cserkesz/cstrotenelemu.htm>.